

Հ Ս Խ Հ
ՊԵՏԱԿԱՆ ՈՊԵՐԱ

Զ. ՊՈՒՉՉԻՆԻ

ԲՈՂԵՄԱ

Ոպերա 4 գործողությամբ

СССР
Государственный Оперный Театр

ДЖ. ПУЧЧИНИ

БОГЕМА

Опера в 4-х действиях

ՅԵՐԵՎԱՆ

1936

~~22116~~

1961 b 18

Գ Ո Ւ Չ Չ Ի Ն Ի
Երկ 1858 թ. — մահացել 1924 թ.

ԲՈՅԵՄԱ

A 8468

Ոպերա չորս գործողությամբ: Լի-
բրետոն՝ Զ. Ջիակոպա և Լ. Իլլիւ:
Յերաժշտություն՝ Զ. Պուչչինի:
Առաջին անգամ բեմադրված է
Քուրինում 1896 թվին:

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁՆԵՐ.

Ռադոլֆ, բանաստեղծ—տենոր.
Շոմաք, յերաժիշտ—բարիտոն.
Բենուա, տնատեր—բաս.
Միսի—սոպրանո.
Պարպինիոլ, խաղալիքներ վաճառող—տենոր.
Մարսիլ, նկարիչ—բարիտոն.
Կոլեն, փրիխոսիս—բաս.
Ալցիմիդոք, խորհրդական—բաս.
Մյուզետա—սոպրանո.
Մաֆաթան պանտիօլսիքի սերժանտ—բաս:

Գործողության վայրը՝ Փարիզ:

Ժամանակը—1829 թ.

ԱՌԱՋԻՆ ԳՈՐԾԱԳՆՈՒԹՅՈՒՆ

Մանասրէ *), Նկարիչ Մարսելի արհեստանոցը—
 Բանաստեղծ Ռուզուֆը յերազմական նայում է լուսա-
 մուտից դուրս, իսկ նրա բարեկամ Նկարիչ Մարսելը
 նկարում է Վե Ժոզե անցնելը՝ նկարը՝ Սենյակում
 այնպես ցուրտ է, վոք նկարչի ձեռները սառչում են։
 Նա շուտով թողնում է աշխատանքը, ասելով՝ Վենյակը
 սառն է այնպես, ինչպես Մուգետայի սիրալու։ Ռու-
 ղուֆը լուսամուտից շուռ դուրս, ասում է, վոք հիա-
 նում եր, տեսնելով ինչպես բոլոր ծխնելույզներից քու-
 լա-քուլա ծուխ է բարձրանում և միայն իրենց վա-
 րանը չի վառվում, վաղուց իր սովորական տուրքը
 ստացած չլինելով։ Մտածելով մի կերպ տաքանալ,
 Մարսելն առաջափնում է զոհաբերել ավուր և այրել
 վառարանում, բայց Ռուզուֆը գտնում է, վոք ավելի
 լավ է այրել իր գրած գրամայի հաստ ձեռագիրը։ Մար-
 սելը նպատակահարմար է համարում այրել իր նկարը,
 սակայն Ռուզուֆը մերժում է, պատճառաբանելով,
 վոք ներկերի հոտը կփչացնի սենյակի ողը, այնինչ իր
 «տաք» գրաման պետք է վոք ջերմացնի իրենց։ Այդ
 տակ, նա վառարան է նետում իր գրամայի առաջին
 գործողությունը։ Թղթերն սկսում են այրվել և բարե-
 կամները, բոլորած բոցի շուրջը, հրմանքով տաքանում
 են։ Ներս է գալիս փիլիսոփա Կոլենը, ձեռքին մի կա-
 պուկ գիրք։ Նա գրքերը նետում է սեղանի վրա և

*) Մանասրէ—առն առնիքի, առկ յեզան, սենյականձան կի-
 րանքից, ուր՝ առանձնյան պատճառով՝ արդեն էլին արվեստա-
 դետները-բանաստեղծները, Նկարիչները, յերաժխաները և այլն։

հայաստան, վոր նրազալույցի պատճառով գրքերը գրավ
 չեն վերցնում: Վառարանում կրակ տեսնելով, Կոլենը
 զարմանքով հարցնում է, թե ինչ է նշանակում դա:
 Ռուդոլֆը բացատրում է, վոր վառարանում այրվում
 է իր դրաման: Կոլենը կատակով նկատում է, վոր նրա
 դրաման շատ մեծ ջերմություն է պարունակում իր մեջ:
 Վորովհետև բոցը նվազում է, ուստի Ռուդոլֆը վառարան
 է նետում ձեռագրի յերկրորդ մասը: Բարեկամ-
 ները տաքանում են վառարանի մոտ և յուրաքան-
 չյուրը, կրակին նայելով, կատակում է: Վերջապես Ռու-
 դոլֆը կրակն է նետում ձեռագրի մնացած մասը—յեր-
 րորդ գործողությունը: Բոլորն ուրախ են կրակին և
 խանդավառ ծափահարում են նրան: Բայց ահա բոցը
 կրկին սկսում է նվազել և շուտով կրակը վառարանում
 բոլորովին հանգչում է: Վերջ հազթական վոզնորու-
 թյան: Դալիս և յերաժիշտ Շոնարը՝ յերկու աղայի
 ուղեկցությամբ, վորոնք բերում են մի դամբյուղ՝ ու-
 տելիքով, գինիով և մի կապ վառելափայտ: Բոլորն առ-
 սահման ուրախ են: Ռուդոլֆը ընթրիք է պատրաստ-
 ում: Կոլենը վառարանն է վառում: Ընդհանուր հիաց-
 ւածք: Շոնարը սեղանի վրա դնում է մի քանի լուս-
 դար *) , կատակելով՝ շնորանսիայի բանկն անբողապես
 ձեր տրամադրության տակ եռ: Նա պատմում է, թե
 ինչպես է աշխատել այդ դրամը: Մի հարուստ անգլիացի
 վարձում է նրան իր տանը նվազելու այնքան ժա-
 մանակ, մինչև դիմացի տանը ճշացող հապտը կատ-
 կի: Այդպես նա նվազում է յերեք որ, բայց վերջապես
 ձանձրանում է և, հապտից ազատվելու համար, նրան

*) Լուսիկոս — ֆրանսիական վառիկոս:

մաղդանոս ե տալիս, վորից և նա շուտով ստակում ե։ Անգլիացուց ստացած դրամով գնել ե այդ ամբողջ պա-
շարը, իսկ դրամի մի մասը պահել ե, վորպիսով այսոր,
հրագալու յոյի առթիվ բարեկամներով քեֆ անեն։ Շոնարն
այնուհետեւ խորհուրդ ե տալիս ուստի քնները պահել
վորովհետեւ իրենց հառաջիկայում քաղցի որեր են
սպասում, իսկ այժմ առաջարկում ե միասին գնալ Լա-
տինական թաղի *) բնաստորաններից մեկը։ Հանկարծ
դուռը ձեռնում են—գա տնատեր Բենուան ե, վոր յե-
կելեւ սենյակի վարձը պահանջելու։ Նրան ներս են
թողնում մի պայմանով, յեթե նա մի ըստ միայն
կարտասանի։ Բենուան ներս ե դալիս և տսում «Փող»։
Մարսելը սիրալիր դիմավորում ե նրան և առաջար-
կում միասին մի բաժակ գինի խմել։ Բոլորը նստում
են և սկսվում ե խնջույքը։ Բենուան կրկին պահան-
ջում ե սենյակի վարձը։ Մարսելը նրան հանգստացը-
նում ե, ցույց տալով սեղանի վրա յեղած դրամը
«Բոկեմայի» մանուկների խումբը ծաղրում ե նրան,
անվանելով Դոն-ժուան և բոլոր կանանց սրտերը նվա-
նդ։ Խմած գինուց Բենուան կայտառանում ե և ան-
կեղծ խոստովանում, վոր շնայած իր տարիքու հաս-
կին, նա դեմ չի քեֆ անելու և կանանց յետեից ընկ-
նելու, միայն թե «նիհար և վախ կանանց նա չի
սիրում, արդեն շատ ե տանջված իր սմքած կնոջ ձեռ-
քին»։ Յերիտասարդները ցույց են տալիս, վոր խորա-
պես դալրացած են նրա այդպիսի անբարոյական խոս-
տովանությաւնից և սենյակից դուրս են հրում նրան,
բացականչելով «Անարգ ծերուկ, դուրս կորեք»։ Ապա

*) Լատինական թաղը Փարիզի ազատ Թաղերից մեկն ե։

բուլղար, բացի Ռուդոլֆից, գնում են Մոմուս կոչված
 կաթն-բիստորանը, իսկ Ռուդոլֆը մնում է վերջացնե-
 լու լրագրական հոդվածը և խոստանում է աշխատան-
 քը վերջացնելուն պես գալ Նա սկսում է դրել սա-
 կայն շուտով թողնում է Մառմուռներին մեջ խորա-
 սուզվելով և պատառոտելով գրածը, հուսահատ բացա-
 կանչում է՝ Ե՛կոգեորություն չկա՞։ Այդ բոլորին դու-
 ր կամացուկ ձեռնում են։ Սենյակ է մտնում ծառի-
 նկարներ ասեղնագործող Միմին, վորն ապրում է Ռու-
 դոլֆի ապրած տան վերին հարկում։ Միմին ձեռքին
 բռնել է հանգած մոմը և իր սենյակի բանալին։ Նա
 բացատրում է, վոր յեկել է մոմը վառելու, վորովհետև
 աստիճանների վրա մուկ է, իսկ իր մոմը հանգել և
 Բարձր աստիճաններով բարձրանալիս նա զննասպառ
 է յեղել և հաղում է։ Ռուդոլֆը, սքանչանալով նրա-
 նով, խնամող հոգում է նրան, ջուր է սրսկում դեմ-
 քին և մի քիչ գինի է տալիս խմելու։ Նա հոգնած,
 ձեռքից վայր է դրում մոմը և բանալին։ Կազդուրվե-
 լով, Միմին պատրաստվում է գնալու։ Ռուդոլֆը նրան
 է տալիս վառված մոմը։ Միմին բաց է անում դուռը,
 բայց անմիջապես վերադառնում է, հիշելով, վոր բա-
 նալին վայր է գցել։ Քամու հոսանքը կրկին հանգեց-
 նում է նրա մոմը։ Միմին վազում է սեղանի վրա
 այրվող մոմից վառելու իր մոմը, բայց քամուց նա
 յել է հանգչում և սենյակը թաղվում է խավարի մեջ։
 Մուկի մեջ յերկուսով սկսում են վորոնել բանալին։
 Մտանալու Միմին, Ռուդոլֆն հանկարծակի բռնում
 է նրա ձեռքերը։ Միմին թույլ բացականչում է։ Միմի
 ձեռքը բռնած, Ռուդոլֆը խնդում է թույլ տալ իրեն

ջերմացնել նրա ձեռները: Նա պատմում է նրան, վոր
ինքը բռնաստեղծ է, մի կերպ ապրում է իր գրական
աղքատիկ վաստակով, բայց և այնպես անհոգ և ու-
րախ է նայում կյանքին: Ապա նա բացատրում է դե-
պի նա ունեցած իր քնքույշ դպրցմունքները: Ի պա-
տասխան, Միմին պատմում է իր խաղաղ, համեռու և
միայնակ կյանքի մասին և այն մասին, վոր նա զբաղ-
վում է ծաղիկների ասեղնազործությամբ և շատ է սիր-
ում ծաղիկներ: Լուսամուտի տակ խմբված ընկեր-
ները ձայն են առլիս Ռուդոլֆին և հայհոյում նրան
ուշանալու համար: Ռուդոլֆը պատասխանում է, վոր
խկույն դալիս է, սակայն նա շարունակում է խոսել
իր սիրո մասին և յերկուսով միասին սիրային դուետ
են յերգում: Սթափվելով, Մինին հիշեցնում է Ռու-
դոլֆին, վոր ընկերները սպասում են նրան և ցանկու-
թյուն է հայտնում նրանց հետ գնալ. ընդհանուր ու-
րախությանը մասնակից լինելու: Նրանք գնում են,
յերգելով՝ «Մեր, սեր, սեր»...

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒ

Հրապարակ Լատինական թաղում: Կաֆե Մոմու:
Մենդյան նախատոնակն է: Յերեկո— Հրապարակում
զրոսնում է խայտաբղետ, տոնական տրամադրված հա-
տորակութուն: Ամեն մեկը ցանկանում է վորեւե
բանով զվարճանալ: Շոնարը, Կոլենը և Մարսելը խաղ
են անում աղջիկների հետ, ով ու ձախ անմեղ կա-
ռակներ նետելով, մոտենում են խանութներին և
ամեն մեկն իր համար մի բան է գնում: Ռուդոլֆը
Միմիի հետ մտնում է տաբակեղենի խանութը և նրա

համար գլխադիր և գնում։ Ապա նրանք մտնում են
 կաֆե Մամուս, ուր գտնվում են արդեն կոլենը, Շահարը
 և Մարսելը։ Ռուզալֆն իր ընկերներին ծանոթացնում և
 Միմիի հետ։ Բոլորը նստում են կաֆեյի վերանդա-
 յում և ընթրիք են պատվիրում։ Դալիս և հանքածա-
 նոթ խաղալիք վաճառող Պարպինիոլը, առաջ մզկելով
 մանկավան խաղալիքներով սայլակը՝ ծաղկենքով և
 փռքիկ լապտերներով զարդարված։ Յերեխաները ու-
 բախ բացականչություններով չըջապատում են նրան
 և խաղալիքներ գնում։ Պարպինիոլը, չըջապատված իր
 փռքիկ գնորդների ուրախ բազմությամբ, հեռանում
 է։ Գինի և լիքցոր են մտառացում սեղանին և ըստըն
 սկսում են խմել։ Այդ ժամանակ յերևում է չքեղ հագ-
 նված Մյուզեաան, հարուստ, տարիքն առած Ալցին-
 դրի հետ թևանցուկ։ Տեսնելով Մարսելին՝ իր նախ-
 կին սիրածին՝ Մյուզեաան սկսում է ծաղրել իր ծե-
 բուկին և բղավել սեստորանի մարտցողների վրա,
 Մարսելի ուզողությունը դրավելու համար։ Վերջինս
 ցույց է տալիս, իբրև չի նկատում նրան և յերգում է
 անսիրտ կոքեաուհու մասին, վորը մշտապես խաղ և
 անում իր սիրտ և բարեկամների հետ։ Այն ժամանակ
 Մյուզեաան յերգում է մի վայր, վորի բռները բու-
 ցաարում են Մարսելին, վոր ինքն առաջվա պես սի-
 բււււ և նրան և ցանկանում է, վորպեսզի նա կրկին
 իր մոտ վերադառնա։ Միմին բացորոշ համակրանք է
 արտահայտում Մյուզեաային։ Տղամարդիկ խղճում
 են Մարսելին և վիճում միմիանց հետ, արդյոք նա
 անձնատուր էլինի, թե անզրդվելի կմնա։ Մարսելը
 խոստովանում է, վոր ինքն ուժ չունի այլևս դիմա-

դրելու և բարձրաձայն յերազում և նախկին յերջանիկ
որեի վերադարձի, Մյուզեատայի նախկին սիր-
ածնության մասին: Տեսնելով, զոր Մարսին սկսում
է անձնատաւր լինել. Մյուզեատան ձեացնում է, իբրև
կոշիկը սաստիկ սեղմում է, հանում է և Ալլինդորին
տալով, հրամայում է անմիջապես գնալ մոտիկ կոշիկ
խանութը և մի զույգ ափելի ազատ կոշիկ գնել: Հենց
զոր Ալլինդորը գնում է հանձնարարությունը կատա-
րելու, Մյուզեատան նետվում է Մարսի գիրկը: Այդ
րոպեյին հեռվից գինվորական յերաժշտությունն է հըն-
չում: Ռեստորանում յեղածները շտապում են յերա-
ժշտությանն ընդառաջ: Սեղանի մոտից վեր են կենում
նաև «բոհեմայի» մանուկները և ուզում են միանալ
ընդհանուր հոսանքին: Բայց մատուցողը հաշիվ է ներ-
կայացնում չորս ընկերներին և նրանք ծանր կացու-
թյան մեջ են ընկնում— նրանք բոլորը միասին միայն
մեկ և կես ֆրանկ խոզ ունեն: Բարեկամները չփոթ-
վում են, չիմանալով ինչ անել, բայց նրանց ոգնու-
թյանն է հասնում Մյուզեատան: Նա հրամայում է իր
և այդ յերխտասարդների հաշիվը մատուցել իր հետ
յեղած պարոնին, զորը կվճարի բոլորը: Պումբը հա-
վանությունն է տալիս այդ ծրագրին, վարդելով՝ «Թե
հոժար ես սիրել, թող վճարի յերկու հաշիվն ել»: Այդ
ժամանակ անցնում են զինվորները, զլիարկները փայ-
լատակելով: Բոլորը նետվում են նրանց հետևից: Մար-
սելը և Կոլենը բարձրացնում են Մյուզեատային և
տանում բազմության յետևից աթոռի վրա նստած,
վարդակետն նա բորիկ գնալ չի կարող: Այդ րոպեյին
ներս է վազում Ալլինդորը, առօրին ձեռքին և տե-

նում ե հեռացող Մյուզիտային Սպասավորը մատուցում ե նրան յերկու հալիվը: Զայրույթից կատաղած, նա նետվում ե Մյուզիտայի հետեից ե անհայտանում բազմության մեջ:

ՅԵՐԲՈՐԴ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Ուղեկալ: Աջ կողմը զբոսավայր, ձախ կողմը՝ գինետուն ե ուղեկալի դարպասը, խորքում՝ պահակատուն: Գինետունը աղմուկ ե ծիծաղ, Գինետնից հնչում ե Մյուզիտայի յերգը: Մաքսատան քնաթաթախ գին՝ վորները տաքանում են, կրակարանի շուրջը պառկած: Գալիս ե Միմին ե պահակախմբի սերժանտից հարցնում, այդ կողմերում յեղած վոր գինետանն ե աշխատում նկարիչ Մարսելը: Սերժանտը ցույց ե տալիս ուղեկալի ձախ կողմը յեղած գինետունը: Գինետնից դուրս յեկած սպասուհուն Միմին խնդրում ե դուրս կանչել Մարսելին, կարեոր դործով: Մարսելը շուտով դուրս ե գալիս ե բացատրում ե Միմին, վոր արդեն յերեք շաբաթ ե Մյուզիտայի հետ ապրում ե այդ գինետանը, ուր, մի կողմ թողնելով հպարտությունը, պատերն ե նկարում, իսկ Մյուզիտան յերգի դասեր ե տալիս: Դրա փոխարեն գինետան տերը կերակրում ե իրենց: Միմին արտասուքն աչքերին խնդրում ե Մարսելին ոգնել պարզելու իր ե Ռուդոլֆի հարաբերությունները: Ռուդոլֆը թեպետ ե իրեն սիրում ե, բայց սոսկալի խանդում ե, տանջում ե յերկուսին ել, լարունակ կրկնում՝ Շուախմը չես, քեզ ուրիշն ե հարկավոր: Նա մշտապես մնայլ ե, ցարկացած, վրդով-

ված, իսկ յերբ գիշերն ինքը գիտամբ քնած է ձեռ-
նում, նա աչք չի կտրում իրենից: Խանդը տանջում
է նրան և նրանք յերկուսով ել սարսափելի տառա-
պում են, բայց և այնպես, շնայած վորտեղ են, սա-
կայն բաժանվել չեն կարողանում: Բանն այնտեղ և
հասել, վոր Ռուդոլֆն այսօր տոսվոյան փախել է
իրենից, ասելով՝ շնորհ և վերջ տալ: Սկզբնապես
խնդրում է Մարտելին սովորեցնել իրեն—ինչ անել:
Մարտելն ասում է, վոր ինքը և Մյուլերտան միանգա-
սայն գտն են իրենց կյանքից, նրանք միշտ յերգում,
ծիծաղում, կատակներ են անում և յերբեք չեն կըս-
վում ու վիճում միմեանց հետ: Այնուհետև Միմին
Մարտելից իմանում է, վոր Ռուդոլֆն այժմ գտնվում է
գինեւանը, ուր յեկել է լուսադիմին: Մարտելն ուզում
է կանչել նրան, բայց այդ բաղնիքն ինքը Ռուդոլֆն
է գուրս գալիս գինեւանից և Միմին, Մարտելի խորհր-
դով, թագնվում է ծառի յետև: Ռուդոլֆն հայտնում է
Մարտելին, վոր վորտեղ է վերջնականապես բաժանվել
Միմից, վորովհետև այլևս տառապելու ուժ չունի:
Մարտելն ասում է նրան, վոր նա հիմարաբար է տա-
ռապում, նշանակութուն է տալիս նախապաշարմունք-
ներին և սոսկալի խանդոտ է: Ռուդոլֆն հակառակում
է, վոր Միմին կոքեառուի յե, պատրաստ է դավա-
ճանելու իրեն առաջին Թեթևալիկի պատճառով: Նա
խոստովանում է իր ընկերոջը, վոր այդ բոլորն իրեն
զայրացնում է և օտարիկ տանջում, վորովհետև խե-
ղացնոր սիրում է Միմին, իր համար սոսկալի յե տե-
նել նրա տառապանքները, ևս առավել, վոր նա լուրջ
կիմանդ է և հաճախ է հազում: Մինչդեռ ինքը վոչն-
չով չի կտրող նրան ոգնել, իր սենյակը խոնավ է,

յնչափ և դատարկ, իսկ միայն սերը չի կարող վերա-
կանգնել Միմիի առողջությունը և ուժերը: Միմին, վոր
լսում է այդ ամբողջ խոսակցությունը, մոտենում է
բարեկամներին, հասահաս բացականը նշելով, վոր այժմ
իրեն մնում է միայն մեանել: Ռուդոլֆն աշխատում է
նրան մխիթարել, համոզում է նշանակութուն չտալ
իր ասածներին: Ֆինհանից հանկարծ հնչում է Մյու-
զետայի հետ զվարճացող քեֆ անող խմբի ուժգին ծի-
ծաղ: Մուլեգնած, Մարսելը շտապում է գինետուն,
իմանալու Մյուզետայի ծիծաղի պատճառը և խրա-
տելու նրան իր թեթևամիտ վարմունքի համար: Մի-
միի և Ռուդոլֆի մեջ տեղի յե ունենում հրաժեշտի
քնքույր տեսարան: Միմին, հրաժեշտ տալով, խնդրում
է Ռուդոլֆին իր իրերի արկղը թողնել բաղապանի
մոտ, իրեն հանձնելու: Իդեպ, իրերի մեջ նա կգտնի
իր վարդապետյն գլխադիրը: Այդ գլխադիրը նա կարող
է վերցնել իրեն, վորպես հիշատակ: Նրանք բաժան-
վում են, զստահացներով միմիանց կրկին հանդիպել,
յերբ գարունը բացվի, և յերկուսով ել գնում են: Այդ
ժամանակ գինետանից լսվում է փչվող աժանդենի
չոփնդ: Դուրս է վազում Մյուզետան, նրա յետևից՝
Մարսելը: Նրանց մեջ բուռն տեսարան է տեղի ունե-
նում: Մարսելը պահանջում է ասել, ում հետ եր նա
կօքետություն անում, ինչու, յերբ ինքը ներս մտավ,
նա գունատվեց: Մյուզետան պատասխանում է, վոր
խոսում եր մի ինչ վոր պարոնի հետ, վորը հարցնում
եր իրեն, արդյոք սիրում է պարել և լինում է պարա-
հանդեսներում: Յեվ նա, կարմրելով, պատասխանում է,
վոր սառտիկ սիրում է պարել և վոր իր հանապարհն
ազատ ե: Մարսելը նրան անվանում է անամոթ կոքե-

տուհի, ասում է, վոր անվայել է այդպես խոսել ամեն մեկի հետ և սպառնում է խրատել նրան: Մյուզետան առարկում է, վոր չի ցանկանում հնազանդ ստրուկ դառնալ, վոր սիրում է ունի ցանկանում է և իր ազատությունը թանգ է գնահատում: Մարելը պատասխանում է, վոր այդ դեպքում չի ցանկանում իր գլուխը յեղյուսերներով զարգարել և ավելի լավ է համարում բաժանվել նրանից: Մյուզետան նետում է նրա գեմքին՝ «Ա՛խ դու, գինեհտան ներկարար» և փախչում զայրացած: Մարսելն ուղեկցում է նրան «Անդգամ», «Վհուկ» բառերով և վերադառնում գինեհտան:

ՉՈՐՐՈՐԴ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Մանասրդ: Մարսելն աշխատում է նկարի վրա: Ռուդոլֆը սեղանի մոտ գրում է: Յերկուսով ել աշխատում են անձնատուր լինել աշխատանքին, սակայն աշխատանքն առաջ չի գնում: Ռուդոլֆը պատմում է իբր բարեկամին, վոր վերջերս տեսել է Մյուզետային փարթամ կառքով անցնելիս: Հանդիպելով իրեն, նա սիրալիր բարևեց: Իր հարցին, թե ինչպես է սիրտդ, չարանճին պատասխանեց, վոր իր սիրտը թագնված է հագուստի տակ և դժվար է հասնել նրան: Մարսելը փորձում է ծիծաղել, սակայն դա չի հաջողվում նրան և իր հերթին պատմում է Ռուդոլֆին, վոր ինքն ել տեսել է Սիմին, ինչպես նա սլանում էր հարուստ կառքով, թագուհու պես ճոխ հագնված: Այդ լուրը Ռուդոլֆին սաստիկ հուզում է և նա վայր է գցում գրչակոթը: Նրա որինակին հետևում է Մարսելը և նետում է վրձինը: Մեկը մյուսից զազառի նրանց հա-

նում են—Ռուզուֆը Միմիի գլխադիրը, իսկ Մարսելը՝
 Մյուզեետայի ժապավենը և համբույրով ծածկում։
 Վերհիշելով իրենց սիրո յերջանկությունը, նրանք յեր-
 դում են այն մասին, վեր առաջվա պես սիրում են իր-
 րենց թեթևամիտ ընկերուհիներին և աղերսում են նը-
 րանց վերադառնալ Գալիս և Շոնարը, հաց բերելով և
 կոլենը, ձեռքին փաթեթ, վարի մեջ տառեխ և միայն։
 Բոլորը նստում են սեղանի մոտ և սկսում են իրենց
 համեստ ճաշը։ Շոնարը սեղանի վրա յե դնում կոլենի
 գլխարկը, մեջը դնելով ջրամանը և ասելով՝ «Շամպայ-
 նը հարկավոր ե սառեցնել»։ Բոլորը կատակում են,
 զվարճության համար միմիանց տխրոսավոր անձեր
 են հորջորջում և, խաղաղելով իրենց խղճուկ ճաշը, հա-
 վատացնում են միմիանց, վոր սեղանի վրա ամենա-
 համեղ խորտիկներ են դրված։ Շոնարն ուզում ե ու-
 մանս յերգել, բայց նրան խանգարում են և վարդում
 են իրենց «լուկուլլոսյան» ճաշը վերջացնել պարերով։
 Կոլենի առաջարկով, կադրիլ են պարում, ըստ վարում
 բարեկամներից յերկուսը կին են ձևանում։ Պարի ժա-
 մանակ Շոնարը և Կոլենը կովում են և վեհը վճռում
 են հանպատրաստից ձևացրած մենամարտով։ Կոլենը
 վերցնում ե վառարանի ունելիքը, իսկ Շոնարը՝ թին
 և կոմիկական շարժումներով մենամարտում են։ Ռու-
 զուֆը և Մարսելը պարում են կովողների յետև։ Մյու-
 ղայեյին հուզված ներս և վազում Մյուզեետան և բեկ-
 ված ձայնով հայտնում, վոր Միմին իր հետ և, նա բա-
 ժանվել և իր կոմսից և ուզում և վերադառնալ Ռու-
 զուֆի մոտ, բայց ծանր հիվանդ և, ճանապարհին իրեն
 վատ զգաց և նստած և աստիճանների վրա։ Ռուզուֆն

հումանայտ ճիշտով ներառում է նաև քաղաքային, նրա յեանից՝ Մարտե-
լը։ Նրանք ոգնում են Միմիին ներս դառնալ և խնամքոտ
պառկեցնում մահճակալի վրա։ Բոլորը հոգում են նրա
մասին։ Միմին գրկում է Ռուդոլֆին, ասելով՝ «Ռուդոլֆ»
սիրելիս, կարճ ժամ լինի մեալ քեզ մոտ։ Ռուդոլֆը պատա-
սխանում է՝ «Ո՛ր, այո, Միմի, հավիտյան, հավիտյան»։
Մյուզեան քաղում է վորն և կաղդուրիչ բան տալ նրան,
սակայն տանը վռնելն չկա, վռն գինի, վռն սուրճ։ Մի-
մին մրսել է, նրա ձեռքերը սառն են, և նա խնդրում
է մուֆտա *) տալ իրեն, տաքանալու։ Բայց տանը մու-
ֆտա նույնպես չկա։ Ռուդոլֆը նրա ձեռքերն իր ձեռ-
քում քանած շփում է, սակայն դա քիչ է ոգնում։ Հազը
տանջում է Միմիին։ Տեսնելով Ռուդոլֆի բարեկամ-
ներին, նա մեկ-մեկ տալիս է նրանց անունները և
ուրախ վողջում նրանց։ Մոտ կանչելով Մարտե-
լին, ասում է, վոր նա թող չկասկածի Մյուզեանյի
բարի սրտի մասին։ Մարտելը ձեռքը Մյուզեանյին
պարզելով, պատասխանում է, վոր նա առաջվա նման
շարունակում է սիրել նրան։ Մյուզեան Միմիից
աննկատելի հանում իր անկանջոդերը և տալիս է Մար-
տելին, պատվիրելով ծախել ու ստացած փողով Միմիի
համար դեղ գնել և բժիշկ հրավիրել, խնդրել, Մար-
տելի գնալուց հետո, գնում է մուֆտա գտնելու ըն-
կերուհու համար։ Կոչենն, իր հերթին, հանում է իր
թիկնոցը և գնում է ծախելու, վորպեսզի խնդն Միմիին
և նրա ընկերոջը գոնե քիչ փող հասցնի։ Նա հերք
տանում է Շոնաբին, վորպեսզի Միմին և Ռուդոլֆը միայ-

*) Մուֆտա — մորթուց կամ թավիկից բաժանված կարճակ
դաշույն հագուստ, ձեռքերը տաքացնելու համար։

նակ Մեան: Նրանց գնալուց հետո Միմին բաց և անուժ
 աչքերը և փաղաքշելով Ռուդոլֆին, ասում է, վոր քնած
 եր ձեացել, վորպեսզի մեայնակ Մեաք նրա հետ, վորով-
 հետև շատ, շատ բան ունի ասելու: Նրան Ռուդոլֆը
 ծոցից հանում է Միմիի գլխադիրը և պարզում նրան:
 Միմին ուրախ բարձրացնում է գլուխը և Ռուդոլֆը
 գլխադիրը ձածկում է նրա գլխին: Միմին գլուխը
 դնում է մահճակալի վրա նստած Ռուդոլֆի ուսին և
 նրանք անձնասուր են լինում իրենց սիրո առաջին
 որերի քաղցր հիշողությանը: Բայց հանկարծ Միմին
 նվաղում է և կախ գցում գլուխը: Ռուդոլֆը սալոն-
 փահար քացականչում և Նրա ձայնի վրա ներս է վազում
 Շոնարը և շտապում Միմիի մոտ: Միմին բաց և անուժ
 աչքերը և ժպտում: Վերադառնում են Մյուլհետան
 և Մարսելը, Մյուլհետան՝ մուֆտայով, իսկ Մարսելը՝
 դեղորայքով: Մարսելն հայտնում է, վոր շուտով կգա
 իր հրավիրած բժիշկը և բերել է ինչվոր հարկավոր և:
 Մուլհետան բերած մուֆտան սալիս է Միմիին: Մյուլ-
 հետայի ոգնությամբ նա կխաբարձրանում է և ման-
 կական ուրախությամբ հագնում մուֆտան: Զեւքերը
 մուֆտայի մեջ հագցնելով, նա քնում է մահվան քնով...
 Մյուլհետան ուղում է սպիրտովկայի վրա վորևե բան
 տաքացնել Միմիի համար և աղոթում է նրա կյանքի
 համար: Բոլորը ցնցվում են: Կամացուկ ներս է գալիս
 Կոլենը և դրամը դնում է սեղանի վրա, Մյուլհետայի
 առաջ: Այդ ժամանակ Շոնարը մոտենում է մահճակա-
 լին և նկատելով Միմիի անկենդան գլխադները, հու-
 սահատ ձայնով հայտնում է Մարսելին, վոր նա մեռել
 է: Ռուդոլֆը ըմբռնելով սոսկալի վախճանը, հեկեկան-

քով ընկնում ե Միմիի անկենդան դիակի վրա Մյուս
կողմից Միմիի մոտ ծունկ ե չոգում Մյուս կողման, հու-
սահաս վողրալով: Երեսուրը ուժասպաս ընկնում ե
աթոռին: Կռկներ կանգնած ե մահճակալի վտաքերի
կողմը՝ դարձացած արագահագ վախճանից: Մարտելը
հեկեկում ե:

Д. Пуччини

БОГЕМА

Опера в четырех действиях. Либретто Дж. Джакоза и Л. Илиа. Музыка Д. Пуччини. Впервые поставлена в 1896 г. в Турине.

Действующие лица

Рудольф, поэт — тенор

Шонар, музыкант — баритон

Бенуа, домохозяин — бас

Мими — сопрано

Парпиньол, торговец игрушками — тенор

Марсель, живописец — баритон

Коллин, философ — бас

Альциндор, советник — бас

Мюзетта — сопрано

Сержант таможенной стражи — бас

Место действия: Париж. Время — 1830 г.

8978

Н

Действие первое

Мансарда. Мастерская художника Марселя, — Поэт Рудольф мечтательно смотрит в окно, а его приятель-художник Марсель пишет картину: «Переход через Черное море». В комнате такой холод, что у художника коченеют руки и он скоро бросает работу, говоря «что комната, точно ледник, как сердце у Мюзетты». Рудольф, отвернувшись от окна, говорит, что любовался видом, как дым валит клубами из всех каминов, один лишь только камин в их комнате не дымится, давно не получая обычной дани. Раздумывая о том, как-бы согреться, Марсель предлагает принести в жертву стул и сжечь его в камине, вместо дров, но Рудольф отвергает эту мысль и предлагает лучше предать сожжению свое сочинение об'емистую рукопись драмы. Марсель находит, что лучше сжечь его картину, но Рудольф на это не соглашается, говоря, что краски испортят воздух в комнате, тогда как его «горячая» драма их должна согреть. С этими словами он бросает в камин первый акт драмы. Бумага горит и приятели радостно греются около пламени. Входит Философ Коллин, держа в руках узелок с книгами. Войдя, он бросает книги на стол и заявляет, что, по случаю Сочельника, книг не приня-

ли в залог. Увидев огонь в камине, он удивленно спрашивает: «Что это значит? Рудольф объясняет, что в камине горит его драма. Коллин в шутку замечает, что в нем очень много жару. Так как пламя уменьшается, то Рудольф бросает в огонь, другую часть рукописи. Приятели греются у камина и каждый, смотря на огонь, отпускает свои остроумные замечания. Рудольф, наконец, бросает в огонь остаток рукописи— третий акт. Все радуются огню, и аплодируют ему с энтузиазмом. Но вот пламя опять начинает уменьшаться и скоро огонь в камине совсем потухает. Конец торжеству. Является музыкант Шонар, в предшествовании двух мальчуганов, которые вносят корзину с провизией, вином и сигарами и связку дров. Все чрезвычайно обрадованы. Рудольф приготовляет ужин из принесенной провизии. Коллин затапливает камин. Всеобщий восторг. Шонар кладет на стол несколько лундоров; говоря: «Банк Франции целой, к услугам Вашим». Он рассказывает каким образом он заработал эти деньги. Богатый англичанин нанял его играть в своем доме, пока не издохнет попугай, кричащий на окне противоположного дома. Играл он так три дня, но потом ему надоело и, чтобы избавиться, он дал попугаю петрушки, отчего попугай скоро и околел. Получив по договору деньги с англичанина, он купил все эти запасы, а часть заработка приберег чтобы сегодня, по случаю Сочельника, кутнуть вместе с приятелями. Шонар, далее, заявляет, что эти закуски надо держать, а

запасе, ибо им предстоят еще дни голода и жажды, а сейчас предлагает сообще отправиться в один из ресторанов Латинского квартала. Вдруг раздается стук в дверь — это хозяин квартиры, Бенуа, пришел за деньгами. Его впускают под условием, что он скажет одно только слово, Бенуа входит и говорит: «Что-ж: денги!» Марсель встречает его любезно и предлагает ему выпить в ними вместе стакан вина. Вся кампания усаживается, и начинается попойка. Бенуа снова повторяет свое требование денег за квартиру. Марсель его успокаивает, показывая на деньги лежащие на столе. Компания детей «со-емы» подшучивает над ним, называя его Дон-Жуаном и покорителем всех женских сердец. От выпитого вина Бенуа приходит в игривое настроение и откровенно сознается, что, несмотря на свои пожилые годы, он не прочь покутить и половеласничать но «только худых и тощих женщин он не любит, пережив не мало мук с одною сухопарою женой». Молодежь притворяется глубоко возмущенной этими его безнравственными признаниями и выталкивает его вон из квартиры с криками: «Порочный старикашка, убирайтесь!» Затем, все, кроме Рудольфа, отправляются в кафе ресторан Момус. Рудольф же остается дописывать газетную статью и обещает прийти туда сейчас-же, как кончит работу. Он начинает писать, но скоро бросает, задумывается, рвет написанное и приносит в отчаянии: «Нет вдохновения!» — В

эту минуту слышен тихий стук в дверь. В комнату входит цветочница Мими, живущая этажем выше в том же доме, где Рудольф. В руках у нее потухшая свеча и ключ от своей комнаты. Она объясняет, что, так как на лестнице темно, а свеча у нее потухла, то зашла за огнем. Поднимаясь к себе по высокой лестнице, она устала, задыхается и кашляет. Рудольф, любуясь ею, заботливо ухаживает за ней, опрыскивает ей лицо водою и дает ей выпить немного вина. Она, в изнеможении, роняет свечу и ключ. Справившись, Мими собирается уходить. Рудольф подает ей зажегшую свечу. Мими направляется к выходу, но сейчас же возвращается назад, спохватившись, что уронила ключ. В это же мгновение порыв ветра снова тушит у нее свечу. Она входит опять в комнату, подбегает к горящей на столе свече, чтобы зажечь свою, но та тоже гаснет и в комнате воцаряется мрак. В темноте оба начинают искать ключа. Приблизившись к Мими, Рудольф внезапно хватает ее за руки. Та вскрикивает: „Ах“! Держа руку Мими, он просит позволения согреть ее руки и тут же знакомит ее с тем, что он поэт, перебивающийся со дня на день своим скудным литературным заработком, но все же смотрящий на жизнь беспечно. Затем он объясняется Мими в своих нежных чувствах. Мими, в ответ поведствует о своей тихой, скромной и одинокой жизни и о том, что она занимается вышиванием цветов, которые она очень любит. За окном Рудольфа

ойликают товарищи и ругают его за опоздание. Рудольф кричит им вслед, что он сейчас придет. Он снова начинает говорить о своей любви и оба поют любовный дуэт. Словхатившись Мими напоминает Рудольфу, что его ждут товарищи, и сама вызывается пойти с ним в ресторал, чтобы разделить общее веселье. Они уходят, напевая: „Любовь, любовь, любовь“...

Действие второе

Площадь в Латинском квартале. Кафе Момус. Канун Рождества. Вечер. — По площади гуляет пестрая, празднично настроенная толпа. Каждый ищет позабавиться чем-нибудь. Шонар, Коллин и Марсель заигрывают с девушками, отпуская по сторонам невинные шуточки, подходя к лавочникам, торгуются с ними и каждый покупает себе какую-нибудь вещицу. Рудольф с Мими заходит в модный магазин и покупает для нее чепчик. Затем оба входят в кафе-Момус, где уже заставляют Коллина, Шонара и Марселя. Рудольф знакомит своих приятелей с Мими. Все садятся на веранде у кафе за стол и заказывают себе ужин. Появляется популярный торговец игрушками Парпиньол, который везет тележку с детскими игрушками, увешанную цветами и фонариками. Дети окружают его с радостными восклицаниями и разбирают его игрушки. Парпиньол удаляется, сопровождаемый веселой гурьбой своих

маленьких покупателей. К столу подают вино и ликер и все начинают пить. В это время показывается шикарно разодетая Мюзетта, под руку с богатым господином Альциндором. Увидев Марселя, своего прежнего возлюбленного, Мюзетта начинает издеваться над своим стариком и кричать на ресторанную прислугу, чтобы обратить на себя внимание Марселя. Последний делает вид, что не замечает ее и, в кругу друзей поет о бессердечной кокетке, вечно играющей своей любовью и друзьями. Тогда Мюзетта начинает петь вальс, слова которого об'являют Марселю, что она любит его попрежнему и желает, чтобы он вернулся к ней опять. Мими открыто выражает сочувствие Мюзетте. Мужчины жалеют Марселя и спорят о том, сдастся ли он или устоит. Марсель сознается, что он не в силах больше выдержать и вслух мечтает о возврате былых счастливых дней и о возрождении прежней любви к нему Мюзетты. Заметив, что Марсель начинает сдаваться, Мюзетта притворяется, что ей страшно жмет ногу, тут-же снимает ботинок и, передав его Альциндору, велит ему сейчас-же пойти в соседний башмачный магазин купить другую пару посвободнее. Как только Альциндор уходит исполнять поручение, Мюзетта бросается в объятия Марселя с криком: „Мой милый!“ В этот момент издали доносятся звуки военной музыки. Вся толпа устремляется на встречу войскам. Встает из-за стола и компания детей „богемы“ и

хочет присоединиться к общему потоку. Но гарсон подает четверем друзьям счет и они оказываются в большом затруднении: У всех их вместе всего имеется полтора франка. Друзья теряются, не зная, что делать, но их выручает Мюзетта. Она велит слуге написать общий счета ей и этим молодым людям и подать оба счета бывшему с нею господину, который все заплатит. План этот одобряется компанией, которая сообща решает: „Коль есть любить охота, пусть платит оба счета! В это время проходят солдаты, блестя киверами. Все бросаются вслед за ними. Марсель и Коллин поднимают Мюзетту и несут за толпой на стуле, так как она не может ходить в одном ботинке. Альциндор в эту минуту вбегает с туфлей в руках и видит удаляющуюся Мюзетту. Слуга пред'являет ему оба счета.

Действие третье

Застава. Направо—бульвар, налево—кабачек и ворота заставы, в глубине—караульный домик.— В кабачке шум и смех. Оттуда раздается пение Мюзетты. Сонные таможенные солдаты греются, лежа у жаровни. Входит Мими и спрашивает у сержанта таможенной стражи, где здесь в каком то кабачке работает художник Марсель. Сержант указывает ей на кабачек, расположенный с левой стороны у заставы. Вышедшую из кабачка служанку Мими просит вызвать Марселя, который

ей нужен по важному делу. Марсель скоро выходит и объясняет Мими, что он уж три недели живет с Мюзеттой в этом кабаке, где, оставив гордость, он разрисовывает стены, а Мюзетта дает уроки пения. Хозяин их за это кормит. Мими в слезах просит Марселя помочь ей в ее отношениях к Рудольфу, который, хотя ее любит, но страшно ревнует, мучит себя и ее и постоянно твердит: „Ты не моя, тебе другого надо!“. Он вечно мрачен, сердит, расстроен, а когда она ночью нарочно притворяется спящей, он с нее сводит глаз гнет ревности терзает его и оба они ужасно томятся, но все-же, несмотря на принятое решение, не могут расстаться. Дело дошло до того, что сегодня утром он убежал от нее, сказавши: „Надо кончить!“. И вот она явилась к Марселю за советом, прося научить, что ей делать. Марсель говорит ей, что он с Мюзеттой вполне доволен своей жизнью, всегда у них песни, шутки, смех и нет никаких сцен и ссор. Далее, из слов Марселя она узнает, что Рудольф находится теперь тут же в кабаке, куда он явился на рассвете. Марсель хочет идти позвать его. Но в эту минуту Рудольф сам выходит из кабака, и Мими, следуя совету Марселя, прячется за дерево. Рудольф заявляет Марселю, что решил окончательно расстаться с Мими, ибо он больше не в силах страдать. Марсель говорит ему, что он глупо страдает, придает значения предрассудкам и ужасно ревнив. Рудольф воз-

ражает, что Мими — кокетка, готовая изменить ему ради первого фата. Он сознается своему другу, что все это его злит и сильно мучит, потому что он безумно любит Мими. Ему страшно видеть ее страдания тем более, что она серьезно больна и с нею часто бывают припадки чахоточного кашля. Между тем, он беспомощен чем либо поправить ее здоровье, в комнате у него сыро, холодно и пусто, а одна любовь не возвратит ей здоровья и силы. Мими, которая подслушивала весь разговор, подходит к друзьям, восклицая в отчаянии, что ей осатется теперь одно умереть. Рудольф старается ее утешить, убеждает не придавать значения тому, что он здесь говорил. Из кабачка вдруг раздается взрыв смеха веселящейся и кутищей компании Мюзетты. Вабешенный Марсель спешит в кабачек, чтобы узнать причину смеха Мюзетты и проучить ее за фривольное поведение. Между Мими и Рудольфом происходит нежная сцена прощания. Мими, прощаясь, просит Рудольфа взять из комнаты шкатулку с ее вещами и снести привратнику для передачи ей. Кстати, он там увидит ее розовый чепчик. Этот последний он может оставить себе на память. Они расстаются, уверяя друг друга встретиться опять, когда придет весна, и оба уходят. В это время из кабачка слышен шум разбиваемой посуды. Выбегает Мюзетта, а за ней Марсель. Между ними разыгрывается бурная сцена. Марсель пристает к ней с вопросами, с кем она кокетни-

чала, отчего, когда он вошел, она переменялась в лице. Мюзетта отвечает, что она беседовала с каким-то господином в кабачке, который спросил ее, любит-ли она танцы и бывает-ли на ба-лах, на что она ответила, краснея, что ужасно, любит танцы и что ей свобода дорога. Марсель называет ее бесстыдной кокеткой и говорит, что так беседовать со всяким неприлично, и грозит проучить ее. Мюзетта возражает, что она не жа-елает быть покорной рабой, что она любит, ког-да ей угодно, и дорожит одной свободой. Мар-сель заявляет в ответ, что он тоже не желает украшать себя рогами и предпочитает лучше ра-зойгись. Мюзетта бросает ему в лицо: „Ах, ты маляр кабацкий!“ и убегает возмущенная. Мар-сель проводит ее словами: „Фурия!“ „Ведьма!“ и возвращается в кабачек.

Действие четвертое

Мансарда.— Марсель работает над карти-ной. Рудольф пишет за столом. Оба стараются отдаться работе, но работа у них не клеится. Ру-дольф рассказывает своему другу, что намерен видел Мюзетту в роскошном экипаже с ливрей-ным лакеем. При встрече она мило поклонилась ему. Он спросил ее: „Как сердце?“ Плутовка от-ветила, что сердце у нее скрыто под ротондой и до него трудно добраться. Марсель старается рас-смеяться, но это ему плохо удается, и в свою очередь рассказывает Рудольфу, что и он видел

Мими, как она ехала в богатой коляске, роскошно одетая, как королева. Известие это приводит Рудольфа в сильное волнение и он бросает перо в сторону. Его примеру следует Марсель и бросает свою кисть. Украдкой один от другого каждый вынимает: Рудольф чепчик Мими, а Марсель карточку Мюзетты и покрывают их поцелуями. Вспоминая счастье своей любви, оба поют о том, что по прежнему любят своих ветренных друзей и призывают их к себе. Входит Шонар с хлебом и Коллин со свертком, в котором оказывается одна селедка. Все садятся за стол и приступают к скромной трапезе. Шонар ставит на стол шляпу Коллина и в нее графин с водой и говорит: „Надо шампанское заморозить!“ Все шутят, величают забавы ради друг друга титулованными особами и, уничтожая жалкий обед из хлеба и селедки, уверяют один другого, что на столе самые тонкие блюда. Шонар хочет пропеть романс, но ему не дают и все решают закончить свой „лукулловский“ пир танцами. По предложению Коллина, танцуют кадрили, при чем двое из приятелей изображают дан. Во время танцев Шонар и Коллин ссорятся и решают спор импровизированной дуэлью. Коллин хватается щипцы, а Шонар лопатку из камина и оба с комическими жестами сражаются. Рудольф и Марсель танцуют сзади дерущихся. В этот момент вбегает, все в волнении, Мюзетта и упавшим голосом сообщает, что с нею здесь Мими, которая разошлась со своим выкон-

том и хочет вернуться к Рудольфу, но она опасно больна, по дороге сюда ей сделалось дурно и она осталась сидеть на лестнице. Рудольф с отчаянным криком бросается на лестницу, за ним Марсель. Они помогают Мими войти и заботливо ее укладывают на кровать. Все ухаживают за ней. Мими обнимает Рудольфа со словами: „Рудольф, мой милый! Можно мне быть с тобою?“ Рудольф в ответ говорит: „О, да, Мими, вечно, вечно!“ Мюзетта хочет подать ей что-либо укрепляющее, но в доме все пусто, нет ни вина, ни кофе. Мими продрогла, у ней холодеют руки, и она просит дать ей муфту, чтобы согреться. Но муфты в доме также не оказывается. Рудольф берет руки Мими в свои и растирает их, но это мало помогает. Мими мучит кашель. Увидя друзей Рудольфа, она называет их по имени и радостно их приветствует. Подозвав Марселя, она говорит ему, чтоб он не сомневался в добром сердце Мюзетты. Марсель, протягивая руку Мюзетте, отвечает, что он продолжает ее любить по прежнему. Мюзетта незаметно от Мими, вынимает свои серьги и передает их Марселю, с поручением продать их и на вырученные деньги купить для Мими лекарств и пригласить врача, а она сама уходит вслед за Марселем достать муфту для подруги. Коллин в свою очередь, снимает свой плащ и идет продать его, чтобы хоть сколько нибудь добыть денег для бедной Мими и ее друга. Он уходит, уводя с собою Шонара, с целью дать Мими с Ру-

дольфом побыть вдвоем. После их ухода, Мими открывает глаза и, ласкаясь к Рудольфу, говорит ему, что она притворилась спящей, чтобы быть с ним наедине, так как ей нужно очень много сказать ему. Рудольф вынимает из-за жилета чепчик Мими и подает ей. Мими весело протягивает Рудольфу голову и он надевает на нее чепец. Мими кладет голову на плечо Рудольфу, севшему близ нее на кровати, и оба предаются сладким воспоминаниям о первых днях их любви. Но вдруг с Мими делается припадок, она опускает голову. Рудольф в ужасе восклицает: „Мой бог!“ На крик его входит Шонар и подбегает к Мими. Она открывает глаза и улыбается. Возвращаются Мюзетта и Марсель, Мюзетта-с муфтой, а Марсель-с лекарством. Марсель заявляет, что он пригласил врача к Мими, который сейчас явится, и привез все нужное. Мюзетта подает Мими муфту. При помощи Мюзетты она приподнимается и детски радостно надевает муфту. Положив руки в муфту, она засыпает сном смерти.. Мюзетта хочет разогреть на спиртовой лампочке что-нибудь для больной и молит бога даровать ей жизнь. Все потрясены. Коллин тихо входит и кладет деньги на стол перед Мюзеттой, говоря: „Мюзетта, вот Вам!“ Шонар тем временем подошел к кровати и, увидев безжизненные черты Мими, с отчаянием в голосе тихо сообщает Марселю: „О горе, скончалась!“ Рудольф догадывается об ужасной развязке и бросается с рыдань-

ями на безжизненный труп Мими. Мюзетта опускается на колени пред Мими с противоположной стороны Рудольфа, издавая отчаянные вопли. Шонар падает в изнеможении на стул. Коллин стоит в ногах кровати, пораженный быстротой катастрофы. Марсель рыдает.

Գլխավոր քարտեզ, Գլխավոր № 42,
Գլխավոր № 66, տիպոգ 1200

ԳԱՍ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0045473

104. 60 4

104

